

จับกระแส

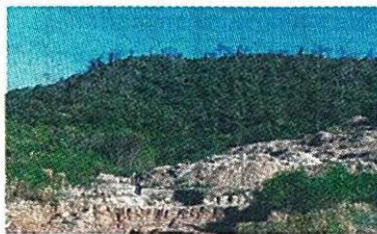

● จันกรักริรา พงษ์ราย
jpongrai2004@yahoo.com

วันอนุรักษ์ป่า แต่ป่าหาย...ใครรับผิดชอบ?

วันที่ 14 มกราคม ของทุกๆ ปี ได้รับการประกาศเป็นวันอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาติ ในปีนี้มีข่าวที่ทศตวรรษใจนักอนุรักษ์ ทั้งเรื่องป่าไม้และสัตว์ป่า โดยเฉพาะการทอนรับผิดชอบจากกรณีกระทิงตาย 19 ตัว ในเขตป่ากุยบุรี อุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แม้วันนี้คำตอบจะยังไม่ฟันธงว่าเกิดจากสารพิษ หรือภาวะโรคระบาด ซึ่งยังต้องรอถึงปลายเดือนนี้

ขณะที่ข่าวร้ายทางสายป่าไม้ที่เจ้ากรมป่าไม้ บุญชอบ สุทธมนัสวงษ์ อธิบดีกรมป่าไม้ ออกมาเผยถึงสถานการณ์แนวโน้มพื้นที่ป่าอนุรักษ์ของไทย ที่เพิ่งสำรวจตัวเลขด้วยการใช้ภาพถ่ายทางอากาศจากดาวเทียมธีออส และดาวเทียมแลนดแซท มาตรวจสอบข้อมูล กลับพบว่าป่าหายไปแล้ว 1-2% หรือราว 3 ล้านไร่ จากข้อมูลเดิมในปี 2547 ที่เหลือป่าอนุรักษ์เพียง 104 ล้านไร่ ของพื้นที่ประเทศ หากลองบวกกลับดูเห็ดเห็ดต่างๆ เท่ากับป่าหายปีละ 3 แสนไร่ ในระยะเวลา 9 ปีที่ผ่านมา สวนทางกับข้อมูลที่ออกมาว่าแต่ละปีมีพื้นที่ป่าถูกบุกรุกทำลายเพียงแค่ 15,000-20,000 ไร่

ตัวเลข 3 ล้านไร่ อาจดูไม่มากนัก แต่นั่นหมายถึงป่าอนุรักษ์ขนาดใหญ่เทียบเท่าผืนป่ามรดกโลก ดงพญาเย็น -เขาใหญ่ ที่ต้องใช้เวลานานนับกว่า 100 ปีต้นไม้ 1 ต้น จะเติบโตใหญ่จนกลายเป็นผืนป่าสมบูรณ์ บุญชอบ บอกว่า ด้วยเหตุผลนี้เอง เขาจึงต้องประกาศนโยบายหยุดการบุกรุก

ผืนป่านับจากเวลานี้ทันที โดยจะนำแผนที่ป่าสงวนแห่งชาติฉบับใหม่ ที่คาดว่าจะคลอดออกมาสิ้นเดือนมกราคมนี้ มาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างกระบวนการยอมรับ และการทำงานในระดับพื้นที่เพื่อหยุดปัญหา เนื่องจากแผนที่ป่าสงวนใหม่นี้ จะระบุถึงป่าละเมาะที่เหลืออยู่ ด้วยตัวเลขป่าที่เป็นปัจจุบันทันสมัย โดยจะถูกส่งต่อให้หัวหน้าหน่วยจัดการป่าสงวนแห่งชาติ 309 ราย ลงทำความเข้าใจ และตกลงกับชุมชนรอบป่า หรืออาศัยในเขตป่า ตามมติคณะรัฐมนตรี 30 มิ.ย. 2541 ให้เห็นตัวเลขนี้ร่วมกัน และวางมาตรการเชิงรุกด้วยการร่วมรักษาป่าที่เหลืออยู่เอาไว้ ไม่ให้หายเพิ่มไปอีก

นั่นหมายความว่า หากป่าของใครหายไปนับจากเวลานี้เป็นต้นไป จะต้องมีคนรับผิดชอบ!!

ผู้เขียนหวังว่าการประกาศเอาจริงของเจ้ากรมป่าไม้ยุคนี้ คงไม่ใช่แค่คำนโยบายผันเฟื่องที่จับต้องไม่ได้ เพราะลำพังแค่กรมป่าไม้ กับ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช คงไม่มีกำลังเพียงพอในการปกป้องป่าไม้ที่เหลืออยู่ หากแต่กระบวนการมีส่วนร่วมโดยใช้กลไกของชาวบ้าน รัฐ และ ภาคประชาชน อาจจะมีโอกาสให้แผนเพิ่มป่าอนุรักษ์ให้เพิ่มขึ้นถึง 40% เพื่อให้เกิดความสมดุล และเยียวยาภาวะโลกร้อน ขณะที่การตรวจสอบการปลูกป่าที่รัฐบาลรักษาการชุดนี้ ก็เคยพยายามสร้างป่าให้ได้อีก 1-2 ล้านไร่ในระยะเวลา 5 ปีเพื่อลดปัญหาหน้าท่วม ด้วยการทุ่มงบราว 1 หมื่นล้านบาท แต่ดูเหมือนว่านโยบายนี้อาจจะสะดุดลง ด้วยเหตุผลทางการเมือง และปัญหาการฟ้องร้อง

หนทางเดียวที่จะปกป้องผืนป่าที่เหลืออยู่ จึงอาจเริ่มต้นจากจิตสำนึกของคนไทย เพราะว่า...การปลูกป่า 1 ต้น คงไม่ง่ายเท่ากับการตัดต้นไม้ 1 ต้น